

ระบบการจัดการเรียนโดยวิธีกรณีศึกษา เพื่อส่งเสริมการคิด
อย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนโรงเรียนการกุศลในเขตพื้นที่ภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ : กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
A Case Study Method-Based to promote Critical Thinking Skill
of Charity Schools in Nakhon Ratchasima Province.

พระสุรพล อารโณ ไกรรอด

Phra Suraphon Aparano Krairod

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author, E-mail : suraphon22art@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ระบบการจัดการเรียนโดยวิธีกรณีศึกษา เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนโรงเรียนการกุศลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา เป็นการวิจัยและพัฒนา โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาองค์ความรู้ 2) เพื่อประเมินสภาพปัญหาและความต้องการ 3) เพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียน 4) เพื่อประเมินประสิทธิภาพ โดยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่นักเรียน 45 คน และผู้บริหาร-ครู 10 คน โดยใช้เครื่องมือวิจัยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า

ระบบการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ การนำเสนอกรณีศึกษา การศึกษาและอภิปราย การสรุปประเด็นสำคัญ และการประเมินผล การประเมินสภาพปัญหาพบว่า ทั้งด้านหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ สื่อ กิจกรรม และการวัดผลมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเป็นที่น่าสนใจ การพัฒนาระบบได้นำเสนอแผน “SURAPHON PLAN” เพื่อส่งเสริมการคิดวิจาร์ณญาณ สุดท้ายการประเมินประสิทธิภาพโดยผู้เชี่ยวชาญยืนยันว่าระบบสามารถส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : การจัดการเรียนวิธีกรณีศึกษา, การคิดอย่างมีวิจารณญาณ.

Abstract

This research on “A Case Study-Based Learning Management System to Promote Critical Thinking for Students in Charity Schools in the North-eastern Region: A Case Study of Nakhon Ratchasima Province” is a research and development (R&D) study. The objectives were: (1) to study the body of knowledge, (2) to assess problems and needs, (3) to develop a learning management system, and (4) to evaluate the system’s effectiveness. The sample group was selected through purposive sampling and consisted of 45 students and 10 school administrators and teachers. Research tools included questionnaires and interviews.

The findings revealed that :

The results showed that the learning management system consists of four main steps: case study presentation, case study analysis and discussion, key point synthesis, and evaluation. The assessment of problems and needs revealed that the curriculum, learning processes, instructional media, activities, and evaluation methods were rated highly satisfactory. The system development introduced the “SURAPHON PLAN” to promote critical thinking. Finally, experts confirmed that the system effectively fosters critical thinking skills.

Keywords : Case study method, critical thinking.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคกระแสแห่งโลกาภิวัตน์ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของโลกมีอิทธิพลต่อทุกภาคส่วน ทั้งในระดับชุมชน สังคมประเทศ และในระดับนานาชาติ ซึ่งมีทั้งข้อดีและข้อเสีย การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทำให้บางสังคมได้รับประโยชน์มหาศาล ขณะที่บางสังคมกลับพบกับความท้าทายและเสียเปรียบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการศึกษา ซึ่งถือว่าได้รับผล

ระทบอย่างรุนแรงจากกระแสโลกาภิวัตน์ การจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของประชากรและประเทศชาติ การศึกษาในประเทศไทยมีความหลากหลายทั้งในด้านรูปแบบและวิธีการบริหารจัดการ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและสามารถใช้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่ได้รับเพื่อการศึกษาและการดำเนินชีวิตได้อย่างเต็มที่ สังคมบางส่วนได้รับประโยชน์อย่างมากมาย แต่บางสังคมกลับมีความเสียเปรียบมากขึ้น โดยเฉพาะในด้านการศึกษา ซึ่งเป็นส่วนที่ได้รับผลกระทบอย่างมากจากกระแสแห่งโลกาภิวัตน์ การประเมินคุณภาพของประเทศและคุณภาพของประชากรจึงเชื่อมโยงกับคุณภาพทางการศึกษา (กัญกร เอี่ยมพญา, นิวัตต์ น้อยมณี, อภิชาติ อนุกุลเวช, และดาวประกาย ระโส, 2564 : 352)

การศึกษาจึงมีบทบาทที่สำคัญต่อการแก้ปัญหาสังคมและการพัฒนาประเทศสำหรับประเทศไทยนั้น ได้มีแนวทางการจัดการศึกษาในปัจจุบันมีความหลากหลายทั้งรูปแบบและวิธีการบริหารจัดการ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการดำรงชีวิตและการทำงานได้อย่างเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) ได้ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

ในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระรายวิชาพระพุทธศาสนาจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะขับเคลื่อนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งร่างกาย จิตใจ และทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อให้มีทั้งความรู้คู่คุณธรรม เท้าทันโลกที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข การฝึกฝนทักษะกระบวนการคิดจึงเป็นเรื่องที่ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาสติปัญญาของเยาวชน เพื่อให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) การดำเนินชีวิตในสังคมโลกและสังคมไทยในศตวรรษที่ 21 ควรเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการคิดวิเคราะห์และโดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking skill) ซึ่งหมายถึงความสามารถในการพิจารณาไตร่ตรองอย่างละเอียดถี่ถ้วนเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ณ ขณะนั้น (เบญจวรรณ วนอมชยรัช, และคณะ, 2559 : 208 - 222) การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อพลเมืองไทยและโลก การจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา ซึ่งเป็นหนึ่งในวิธีการส่งเสริมทักษะการคิดนี้ ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสดพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ทิตินา แคมมณี, 2552 : 361 - 362)

ด้วยเหตุผลที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนั้นผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาระบบการจัดการเรียนโดยวิธีกรณีศึกษา เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนโรงเรียนการกุศลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งจะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ที่ไร้พรหมแดน มีวิธีคิดแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างถูกวิธี โดยผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานกรอบแนวคิดทฤษฎี หลักการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบการสอนโดยวิธีกรณีศึกษา หลักการและกลยุทธ์ที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับระบบการจัดการเรียน
2. เพื่อประเมินสภาพปัญหาและความต้องการ
3. เพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียน
4. เพื่อประเมินประสิทธิภาพของระบบการจัดการเรียนโดยวิธีกรณีศึกษา เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนโรงเรียนการกุศลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

ระเบียบวิธีการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดวิธีการขั้นตอนการวิจัย และพัฒนาเพื่อสร้างนวัตกรรม 7 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2545)

1. ศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับระบบการจัดการเรียนโดยกรณีศึกษาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนโรงเรียนการกุศลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ:กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
2. ประเมินความต้องการต้นแบบชิ้นงานโดยการสำรวจระบบการจัดการเรียนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐานเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของโรงเรียนการกุศลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
3. พัฒนารอบแนวคิดเกี่ยวกับระบบการจัดการเรียนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐานเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของโรงเรียนการกุศลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
4. สอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับกรอบแนวคิดเกี่ยวกับระบบ

การจัดการเรียนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐานเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของโรงเรียนการกุศลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ :กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

5. ร่างต้นแบบเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการจัดการเรียนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐานเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของโรงเรียนการกุศลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ:กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

6. ประเมิน ทดสอบ ประสิทธิภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับระบบการจัดการเรียนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐานเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของโรงเรียนการกุศลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

7. เสนอรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

ผลการวิจัย

1. องค์ความรู้เกี่ยวกับระบบการจัดการเรียนโดยวิธีกรณีศึกษา เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนโรงเรียนการกุศลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา นั้น ประกอบไปด้วยการจัดการเรียนตามกระบวนการเรียนการสอน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 คือ การนำเสนอกรณีศึกษา คือ การกระตุ้นให้ผู้เรียนเสนอเรื่องราวกรณีศึกษา ขั้นตอนที่ 2 คือ การศึกษากรณีศึกษาและอภิปราย คือ การกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดหลักการคิดวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา ตั้งสมมติฐานที่น่าสนใจ ขั้นตอนที่ 3 คือ การสรุปประเด็นสำคัญของกรณีศึกษา อภิปรายผลการสังเคราะห์ที่เกิดขึ้น องค์ความรู้ที่ครอบคลุม ขั้นตอนที่ 4 คือ การประเมินผล

2. ผลการประเมินสภาพปัญหาและความต้องการของระบบการจัดการเรียนโดยวิธีกรณีศึกษา เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนโรงเรียนการกุศลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตร อยู่ในระดับมาก 2) ด้านกระบวนการเรียนรู้ในระดับมาก 3) ด้านสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก 4) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมาก 5) ด้านการวัดและประเมินผล มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

3. การพัฒนาระบบการจัดการเรียนโดยวิธีกรณีศึกษา เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนโรงเรียนการกุศลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ได้เสนอวิธีการจัดการเรียนโดยวิธีกรณีศึกษา เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (SURAPHON PLAN)

4. การประเมินและรับรองระบบการจัดการเรียนโดยวิธีกรณีศึกษา เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนโรงเรียนการกุศลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ได้ผลลัพธ์การประเมินและรับรองระบบ โดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิสอบ (Focus Group Discussion) จำนวน 12 รูป/คน พบว่ากระบวนการจัดการเรียนโดยวิธีกรณีศึกษานั้นเป็นการจัดการเรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สามารถคิดได้อย่างมีเหตุผล รอบครอบ และมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับระบบการจัดการเรียนโดยวิธีกรณีศึกษา เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนโรงเรียนการกุศลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

จากการวิเคราะห์ การสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และหลักการแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบ การออกแบบระบบการสอน การสอนพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 การจัดการเรียนการสอนโดยวิธีกรณีศึกษา การจัดกิจกรรมการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การสร้างความรู้แล้วนำหลักการแนวคิด และทฤษฎีดังกล่าวมาทำการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ เพื่อสร้างแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาโดยวิธีกรณีศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นการพึ่งพาตนเอง การรู้จักแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันและการสร้างความรู้จากกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดองค์ประกอบ และขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และเพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้และวัตถุประสงค์ของระบบการสอนตามที่กำหนดได้

2. ผลการประเมินสภาพปัญหาและความต้องการของระบบการจัดการเรียนโดยวิธีกรณีศึกษา เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนโรงเรียนการกุศลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

สภาพปัจจุบันระบบการจัดการศึกษา โดยศึกษาจากสภาพปัญหา อุปสรรค การจัดการเรียนการสอนในสภาพปัจจุบัน ยังคงพบปัญหาหลายๆ ด้าน ที่ภาครัฐยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้และเข้าถึงปัญหาได้และตรงประเด็นจากการศึกษาด้านสถิติ โดยนำข้อมูลจาก

แบบสอบถามมาวิเคราะห์ถึงการศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค การจัดการเรียนการสอนโดยวิธีกรณีศึกษา สำหรับนักเรียนโรงเรียนการกุศลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านหลักสูตร 2. ด้านกระบวนการเรียนรู้ 3. ด้านสื่อการเรียนการสอน 4. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และ 5. ด้านการวัดและประเมินผล จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านหลักสูตร พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการเรียนรู้ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และด้านการวัดและประเมินผล พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ระบบการจัดการเรียนโดยวิธีกรณีศึกษา เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนโรงเรียนการกุศลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

1) ด้านหลักสูตร พบว่า มีระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ตามอันดับ ได้แก่ หลักสูตรช่วยให้ฝึกการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน หลักสูตรมีการจัดลำดับขั้นตอนในการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม การออกแบบการจัดทำหลักสูตรได้เหมาะสมกับประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน หลักสูตรมีการพัฒนาประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับด้านต่าง ๆ หลักสูตรสามารถตอบสนองจุดมุ่งหมายทางการศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร สามารถศึกษาต่อในอาชีพที่ตนสนใจได้

ระบบการจัดการเรียนโดยวิธีกรณีศึกษา เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนโรงเรียนการกุศลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

2) ด้านกระบวนการเรียนรู้ พบว่า มีระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ มีการใช้เทคนิคต่าง ๆ ที่ช่วยให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระตามจุดมุ่งหมาย ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ค่อนข้างถาวร ซึ่งเป็นผลมาจากการฝึกปฏิบัติ และเมื่อผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้

3. ผลการพัฒนาระบบการจัดการเรียนโดยวิธีกรณีศึกษา เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนโรงเรียนการกุศลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า มีความสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ วศัญญ สุวรรณประทีป วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐานร่วมกับปัญหาเป็นฐานและแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐานร่วมกับปัญหาเป็นฐานและแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 2) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐานร่วมกับปัญหาเป็นฐานและแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 และ 3) ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

โดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐานร่วมกับปัญหาเป็นฐานและแนวคิดห้องเรียนกลับด้านที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/6 จำนวน 42 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 7 ชนิด ได้แก่ 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 2) คู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 3) แผนการจัดการเรียนรู้ 4) แบบทดสอบความรู้เรื่องกฎหมายเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน 5) แบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 6) แบบประเมินความสามารถในการนำเสนอผลงานการปฏิบัติที่ถูกต้องเกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวัน 7) แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าทีแบบไม่อิสระ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐานร่วมกับปัญหาเป็นฐานและแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ที่พัฒนาขึ้นใช้ชื่อว่า “PRASID Model” โดยมีองค์ประกอบ 5 ส่วน คือ 1) หลักการ การเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา ซึ่งเป็นสถานการณ์หรือปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้านอกชั้นเรียน และนำข้อมูลมาอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน 2) วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และความสามารถในการนำเสนอผลงานการปฏิบัติที่ถูกต้องเกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวัน 3) ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 เตรียมตัว (Preparing : P) ขั้นที่ 2 ทบทวนกรณีศึกษา (Reviewing : R) ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ปัญหา (Analyzing : A) ขั้นที่ 4

รวบรวมและค้นคว้าข้อมูล (Searching : S) ขั้นที่ 5 สร้างทางเลือก อภิปรายแนวทางแก้ปัญหา และสะท้อนความคิด (Initiating, discussing and reflecting : I) ขั้นที่ 6 ตัดสินใจ (Deciding and acting : D) 4) การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย ทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา สังคมศึกษา ทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และประเมินผลการนำเสนอผลงาน 5) ปัจจัยและเงื่อนไขในการนำรูปแบบไปใช้ได้แก่ ครู ต้องจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้และกรณีศึกษาที่ใกล้ตัวผู้เรียน ผู้เรียนต้องสามารถเข้าถึงสื่อเทคโนโลยีได้ง่ายและมีความรับผิดชอบในการศึกษาค้นคว้านอกห้องเรียน และการเลือกกรณีศึกษาและปัญหาต้องสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน พบว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.12/81.30 สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ตรีชญา ปุ่นสำเร็จ และคณะ** ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐานและสถานการณ์เสมือนจริงที่มีต่อการรับรู้ทักษะการตัดสินใจทางคลินิก และทักษะการตัดสินใจทางคลินิกของนักศึกษาพยาบาล (ตรีชญา ปุ่นสำเร็จ และคณะ, 2564 : 1 - 12)

ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ทักษะการตัดสินใจทางคลินิกของนักศึกษาก่อนและหลังสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐาน และสถานการณ์เสมือนจริง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการตัดสินใจทางคลินิกของนักศึกษาก่อนและหลังสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐานและการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เสมือนจริง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันเพ็ญ สุลง ได้ทำการวิจัยเรื่องการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ วิชาการบริหารงานคุณภาพในองค์กรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 (วันเพ็ญ สุลง, 2561 : 67 - 83)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การคิดวิเคราะห์รายวิชาการบริหารงานคุณภาพในองค์กร ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 โดยใช้กรณีศึกษา นักศึกษามีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จากการทำแบบฝึกและแบบทดสอบ คือผ่านเกณฑ์จำนวน 6 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 85.71 และไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 1 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 14.29 2) นักศึกษาทุกกลุ่มมีพฤติกรรมการทำงานอยู่ในระดับดีมาก 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ภาพโดยรวมของความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินและรับรองระบบการจัดการเรียนโดยวิธีกรณีศึกษา เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนโรงเรียนการกุศลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออก

ออกเฉียงเหนือ: กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

ประเมินและรับรองระบบการจัดการเรียนโดยวิธีกรณีศึกษา เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนโรงเรียนการกุศลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยการจัดประชุม Focus Group Discussion มีคณะกรรมการรับรองการประเมิน จำนวน 12 ท่าน โดยมี ศ. ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ เป็นประธาน คณะกรรมการสอบ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 30 มีนาคม 2566 ณ วัดตาลเจ็ดข่อ ต. ตลาดกรวด อ. เมืองอ่างทอง จ. อ่างทอง ประเมินและรับรองระบบการจัดการเรียนโดยวิธีกรณีศึกษา เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบหลักตามแนวคิดการจัดระบบ (Systems approach) และ "CIPOF Model" ของศาสตราจารย์ ดร. ชัยยงค์ พรหมวงศ์ การพัฒนาระบบการสอนต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบแต่ละส่วนเพื่อให้สอดคล้องและตรงตามเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งองค์ประกอบแต่ละส่วนมีความสัมพันธ์เชื่อมโยง เริ่มจากการวิเคราะห์บริบท เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัจจุบันและความพร้อมของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนก่อนการนำระบบการสอนไปใช้ สอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ กล่าวคือ เพื่อให้นักเรียนสามารถศึกษา ทบทวนบทเรียนด้วยตนเองทุกที่ทุกเวลาตามความต้องการ อีกทั้งสะดวกในการติดต่อสื่อสารกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนและผู้สอนผ่านอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประเภทคอมพิวเตอร์ ตั้งโต๊ะโน้ตบุ๊ก สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่นำมาใช้เป็นเครื่องมือและช่องทางการเข้าถึงการใช้งาน (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ, 2555 : 13) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มรรษกร เชื้อทองฮั่ว วิจัยเรื่อง ศึกษาผลของการใช้กรณีศึกษาในรายวิชา FIB420 การวิเคราะห์และรายงานทางการเงิน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการสอนแบบกรณีศึกษาเรื่องงบกระแสเงินสดสูงขึ้น (มรรษกร เชื้อทองฮั่ว, 2555 : 11 - 16) แสดงให้เห็นว่ากระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยการสอนแบบกรณีศึกษาจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาดีขึ้น ส่วนผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้โดยการสอนแบบกรณีศึกษา พบว่าผู้ที่ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจ ในการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้โดยการสอนแบบกรณีศึกษาอยู่ในระดับมาก

สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตรรา กุสุมภ์ และ อรุณี เฮงยศมาก วิจัยเรื่อง ผล

ของการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐานต่อความคงทนในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล (วิจิตร คุสมภ์ และคณะ, 2562: 187 - 196). ผลการวิจัยพบว่า ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความรู้หลังการเรียนการสอนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) และทดสอบด้วยวิธีบอนเฟอร์รอนี้ เปรียบเทียบความรู้รายคู่ของทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่ามีความรู้และความคงทนในการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) แต่พบว่ามีความรู้หลังเรียนสูงกว่าความคงทนในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) เมื่อเปรียบเทียบความรู้และความคงทนในการเรียนรู้ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่ากลุ่มทดลองมีความรู้และความคงทนในการเรียนรู้นานกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) และพบว่ากลุ่มทดลองมีความพึงพอใจโดยรวมในระดับมากที่สุด ส่วนรายข้อที่มีความพึงพอใจมากที่สุดได้แก่ การเฉลยข้อสอบ ส่วนความพึงพอใจน้อยคือการสอนแบบกรณีศึกษาเป็นฐานทำให้ใช้เวลามาก จึงสรุปว่า การสอนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐานช่วยให้นักศึกษาพยาบาลมีความสนใจกระตือรือร้นยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการเรียนรู้ และมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดควรนำมาใช้ในการเรียนการสอนสาขาพยาบาลศาสตร์ และสาขาสุขภาพอื่น ๆ

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับระบบการจัดการเรียนโดยวิธีกรณีศึกษาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ประกอบด้วยองค์ประกอบ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อได้องค์ความรู้ที่ครบสมบูรณ์ โดยกำหนดเป็นรายข้อดังนี้

- ลักษณะของการจัดการเรียนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐาน

1. มีผู้สอนและผู้เรียน
2. มีกรณีเรื่องที่คล้ายกับเหตุการณ์จริง
3. มีประเด็นที่หลากหลายและเร้าต่อการเรียนรู้
4. มีคำตอบที่ไม่ตรงตัว และมีคำตอบที่หลากหลาย
5. มีการอภิปรายเกี่ยวกับเหตุการณ์ ปัญหา มุมมอง และ สรุปการเรียนรู้ที่ได้รับ
6. มีผลการเรียนของผู้เรียน

- เกณฑ์ความสามารถการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

1. กำหนดเป้าหมายในการคิดอย่างถูกต้อง
2. สามารถระบุประเด็นในการคิดอย่างชัดเจน
3. สามารถประมวลข้อมูล ทั้งด้านข้อเท็จจริงและความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่คิดทั้งทางกว้างและทางลึก
4. สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้
5. ไตร่ตรองข้อมูลอย่างมีเหตุผล
6. สามารถเลือกทางเลือก ลงความคิดเห็นในประเด็นที่คิดได้

- วิธีและขั้นตอนการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

1. เป้าหมายในการคิด
2. ระบุประเด็นการคิด
3. ประมวลข้อมูล
4. วิเคราะห์ จำแนกแยกแยะ
5. ใช้เหตุผลพิจารณาข้อมูลที่แสวงหาทางเลือก
6. ประเมินข้อมูลที่จะใช้ในแง่ความถูกต้อง ชั่งน้ำหนักผลได้และผลเสีย
7. ไตร่ตรอง ทบทวนให้รอบคอบ

ตัวบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนของระดับมัธยมจะต้องมีองค์ประกอบหลัก คือ

- ขั้นตอนที่ 1 ด้านเตรียมการ
- ขั้นตอนที่ 2 ด้านดำเนินการ
- ขั้นตอนที่ 3 ด้านการใช้สื่อและอุปกรณ์
- ขั้นตอนที่ 4 ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน
- ขั้นตอนที่ 5 ด้านการวัดผลประเมินผล

- ในขั้นตอนการสอนนำ "SURAPHON MODEL" มาใช้เป็นรูปแบบในการจัดการเรียนเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

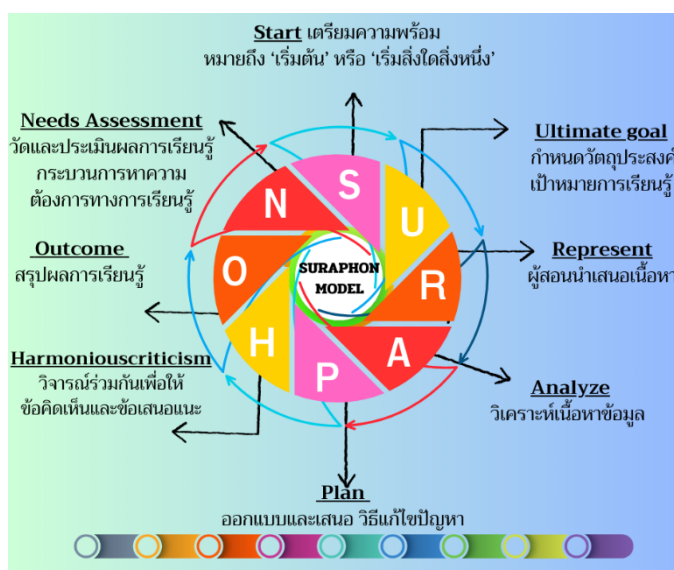
1. หลักการ คำอธิบายรายวิชา

องค์ความรู้ทักษะ/กระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สำคัญ

เพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือรายวิชา ให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร ซึ่งเป็นองค์ประกอบ ที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอน

2. วัตถุประสงค์

จุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายที่ตั้งไว้และต้องการให้บรรลุ ในการพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้สอนสามารถวัดและประเมินผล ผ่านหรือไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ภาพประกอบ : แสดง "Suraphon model" ระบบการจัดการเรียนโดยวิธีกรณีศึกษา เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนโรงเรียนการกุศลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ:กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

3. ขั้นตอนการจัดการเรียน

ขั้นที่ 1 เริ่มต้น (Start) เริ่มสิ่งใดสิ่งหนึ่งทั้งผู้สอนและผู้เรียนมีความพร้อมของครู นักเรียน แผนการสอน สื่อ ตัวอย่างกรณีศึกษา และบรรยากาศการเรียนรู้เป็นสิ่งจำเป็นเบื้องต้นก่อนเข้าสู่การเรียนการสอน

1.1 ผู้สอนเริ่มกล่าวทักทายอย่างมีไมตรีจิต

1.2 ครูผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนด้วยบรรยากาศที่น่าสนใจ เช่น นำกรณีตัวอย่างเล่าเรื่องเพื่อเพิ่มสิ่งเร้าให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ อยากตั้งคำถาม พุดถึงข่าวที่กำลังเป็นประเด็นในสังคม เป็นต้น บอกวัตถุประสงค์ของการเรียน และแนวคิดรูปแบบการเรียนการสอน

ขั้นที่ 2 กำหนดวัตถุประสงค์ (Ultimate goal) หรือ เป้าหมายการเรียนรู้ ในการจัดการเรียนรู้ทุกครั้งควรบอกวัตถุประสงค์ของการเรียน ผู้สอนและผู้เรียนจะได้เข้าใจตรงกันถึงสิ่งที่กำลังจะได้เรียนรู้

ขั้นที่ 3 ผู้สอนนำเสนอเนื้อหา (Represent)

3.1 ครูผู้สอนบรรยายและนำเสนอข้อมูลพื้นฐานของสาระวิชาที่นักเรียนจำเป็นต้องรู้และเข้าใจเป็นพื้นฐาน โดยใช้เวลานานเกินควร หรืออาจนำเสนอโดยใช้รูปแบบวิธีการสอนหรือเทคนิคการสอนต่าง ๆ ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดเชื่อมโยงจากความคิดเดิมในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง

3.2 ครูผู้อธิบายกิจกรรมและบรรยายองค์ประกอบของความสามารถในการทำงานเป็นทีม

ขั้นที่ 4 วิเคราะห์เนื้อหาข้อมูล (Analyze)

4.1 ครูพานักเรียนวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ตามความเหมาะสมของบุคคล เวลา สถานที่ และเนื้อหาของรายวิชา โดยใช้รูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลกระบวนการคิด เช่น การคิดเป็นเส้นตรง (Lateral), การคิดแบบรวม (Convergent), การคิดแบบขยาย (Divergent), การคิดด้วยภาพ (Aesthetic) เป็นต้น

4.2 ครูใช้เวลาแก่ผู้เรียนในการระดมใช้ความคิด ค้นหาข้อมูล รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สังเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่ 5 ออกแบบและเสนอวิธีแก้ไขปัญหา (Plan) ครูให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อระดมความคิดในเรื่องกรณีศึกษาที่นำมาเป็นสื่อการเรียนรู้ มีการวางแผนในการนำเสนอความคิดอย่างเป็นระบบและไตร่ตรองมาดีแล้ว

ขั้นที่ 6 วิจารณ์ร่วมกัน (Harmonious) แลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

- 6.1 อภิปรายรายกลุ่มหรือรายเดี่ยวก็ได้ตามความเหมาะสมของเวลา
- 6.2 ครูและนักเรียนอภิปรายผลที่ได้จากการทำกิจกรรม เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้ตอบคำถาม ระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับนักเรียน
- 6.3 ผู้สอนควรเน้นย้ำว่าวิธีการสอนแบบนี้ไม่ได้มุ่งเน้นคำตอบเพียงอย่างเดียว แต่เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้หลักเหตุผลในแง่มุมที่หลากหลาย

ขั้นที่ 7 สรุปผลการเรียนรู้ในรายชั่วโมงนั้น ๆ (Outcome)

ขั้นที่ 8 วัดและประเมินผลการเรียนรู้ (Needs Assessment) ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะผลลัพธ์จะแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนหรือกระบวนการหาความต้องการทางการเรียนรู้และพัฒนาเพื่อประเมินผลการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 สถานศึกษา ควรนำระบบการจัดการเรียนโดยวิธีกรณีศึกษา เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนโรงเรียนการกุศลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ไปใช้ในการเรียนการสอน หรือนำไปใช้เชิงบูรณาการเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้เรียนได้

1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรวิเคราะห์หาข้อมูลการจัดกิจกรรมโดยการสำรวจความต้องการการจัดการเรียนโดยวิธีกรณีศึกษา เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนโรงเรียนการกุศลในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอนที่น่าสนใจสามารถจูงใจผู้เรียนให้เกิดความรู้ เข้าใจ และนำไปปฏิบัติได้

1.4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเน้นการสอน และฝึกฝนอบรมเป็นรายบุคคลเพื่อเสริมทักษะการเรียนการสอนกลุ่มสาระสังคมศึกษาให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดในกลุ่มสาระนั้น ๆ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

2.2 ควรศึกษานวัตกรรมกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

2.3 ควรศึกษาระบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษาตามหลักสูตรทางพระพุทธศาสนาที่ส่งผลต่อการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551**.

กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

กัญญกร เอี่ยมพญา และคณะ. (2564). ผลกระทบของโลกาภิวัตน์ต่อการจัดการศึกษา. **วารสารการศึกษาและพัฒนาสังคม**. 35 (2), 352.

ทิตินา แคมมณี. (2553). **ศาสตร์การสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ตรีชฎา ปุ่นสำเร็จ และคณะ. (2564). ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐานและสถานการณ์เสมือนจริงที่มีต่อการรับรู้ทักษะการตัดสินใจทางคลินิกและทักษะการตัดสินใจทางคลินิกของนักศึกษาพยาบาล. **วารสารการพยาบาลและการศึกษา**. 14 (1), 1 - 12.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ (2555). **ภาพอนาคตการศึกษาไทย:สู่การศึกษาภาควันตาภาพ ในการอบรมปฏิบัติการ บูรณาการใช้คอมพิวเตอร์พกพาเพื่อยกระดับการเรียนการสอน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

- เบญจวรรณ ถนอมชยธวัช, และคณะ.(2559). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21: ความท้าทายในการพัฒนานักศึกษา. วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้. 3 (2), 208 - 222.
- วันเพ็ญ สุลง.(2561). การเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ วิชาการบริหารงานคุณภาพในองค์กร ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- วิจิตรา กุสมภ์ และคณะ. (2562). ผลของการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐานต่อความคงทนในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี. 8 (1), 187 - 196.
- วทัญญู สุวรรณประทีป. (2559). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐานร่วมกับปัญหาเป็นฐานและแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มรรษกร เชื้อทองฮั่ว. (2555). ผลของการใช้กรณีศึกษาในรายวิชา FIB420 การวิเคราะห์และรายงานทางการเงิน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- มณฑรา ธรรมบุศย์. (2545). การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน. วารสารการศึกษา. 5 (2), 11 - 17.